

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

Dobrovičova č. 12, 812 66 Bratislava

Štátna veterinárna a potravinová správa SR

Botanická č. 17, 842 13 Bratislava

***Plán prieskumu aviárnej influenzy u hydiny a voľne žijúcich vtákov na Slovensku
v roku 2023***

Predložil:

prof. MVDr. Jozef Bíreš, DrSc.

Hlavný veterinárny lekár SR

Schválil:

JUDr. Samuel Vlčan

**Minister pôdohospodárstva
a rozvoja vidieka SR**

Bratislava, december 2022

Štruktúra dokumentu:

I. Zákonné právomoci

II. Finančné zabezpečenie

III. Sledovanie (surveillance) aviárnej influenzy na Slovensku v roku 2023

- Ciele surveillance aviárnej influenzy

Časť A: Pasívny monitoring v chovoch hydiny

Časť B: Pasívny monitoring u voľne žijúcich vtákov

1. Všeobecné zásady monitoringu
2. Cieľové populácie voľne žijúcich vtákov
3. Postup pri odbere vzoriek
4. Laboratórna diagnostika
5. Hlásenie výsledkov prieskumu u voľne žijúcich vtákov

Časť C: Doplnkový aktívny monitoring HPAI u určitých druhov hydiny

1. Cieľové druhy a kategórie hydiny
2. Rizikové faktory
3. Rámec odberu vzoriek
4. Odoberané vzorky
5. Laboratórna diagnostika

Časť D: Aktívny monitoring infekcie nízkopatogénnymi vírusmi AI (LPAIV)

1. Účel monitoringu
2. Cieľové druhy a kategórie hydiny
3. Odber vzoriek
4. Laboratórna diagnostika
5. Hlásenie výsledkov

IV. Úlohy orgánov štátnej správy pri monitoringu aviárnej influenzy

V. Prílohy:

- Príloha č. 1 - Zoznam cieľových druhov voľne žijúcich vtákov
- Príloha č. 2 – Definícia pozitívneho prípadu HPAI a infekcie LPAIV

I. Zákonné právomoci

Tento prieskum sa má realizovať od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023.

Právny rámec pre tento program a definície pojmov sú obsiahnuté v týchto predpisoch:

- **Zákon č. 39/2007 Z. z.** o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 39/2007 Z.z.“)
- **Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429** z 9. marca 2016 o prenosných chorobách zvierat a zmene a zrušení určitých aktov v oblasti zdravia zvierat („Zákonník zdravia zvierat“)
- **Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2020/689** zo 17. decembra 2019, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429, pokiaľ ide o pravidlá dohľadu, eradikačných programov a štatútu bez výskytu choroby pre určité choroby zo zoznamu a objavujúce sa choroby
- Príručka diagnostických testov a vakcín pre suchozemské zvieratá WOA (aktualizácia máj 2021), kapitola 3.3.4.

II. Finančné zabezpečenie

Finančné krytie plánu prieskumu aviárnej influenzy (ďalej len „AI“) je zabezpečené dvomi zdrojmi:

- z rozpočtu Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky (ďalej len „ŠVPS SR“),
- Európska Komisia poskytuje určitý finančný príspevok na niektoré vyšetrenia (výška tohto príspevku je stanovená Grantovým rozhodnutím Komisie pre príslušný rok)

III. Surveillance aviárnej influenzy na Slovensku v roku 2023

Systém dohľadu (surveillance) je postavený na komplexnom prístupe zahŕňajúcom rôzne zložky navzájom sa dopĺňajúcich činností dohľadu nad populáciami hydiny a voľne žijúcich vtákov:

- systémy včasného zisťovania ako sa stanovuje v častiach A a B (pasívny monitoring);
- dohľad na základe rizika ako sa stanovuje v častiach C a D (aktívny monitoring).

Ciele surveillance aviárnej influenzy:

- A. Včasné zisťovanie vysokopatogénnej aviárnej influenzy (HPAI) u hydiny;
- B. Včasné zisťovanie HPAI u voľne žijúcich vtákov s cieľom:
  - a. včasného varovania pred možným zavlečením HPAI do chovov hydiny (najmä prostredníctvom sťahovavých voľne žijúcich vtákov vstupujúcich na naše územie),
  - b. získanie informácií pre stanovenie rizika šírenia vírusu;
- C. Zisťovanie HPAI u druhov hydiny, ktoré vo všeobecnosti nevykazujú významné klinické príznaky;
- D. Zisťovanie cirkulujúcich nízkopatogénnych vírusov aviárnej influenzy (LPAIV), ktoré sa môžu ľahko šíriť medzi krdľami hydiny najmä v oblastiach s vysokou hustotou zariadení pre hydinu, vzhľadom na ich potenciál mutovať na HPAI s cieľom:
  - a) identifikovať ohniská (klastre) infekcie LPAIV;
  - b) monitorovať riziko šírenia LPAIV premiestňovaním hydiny a kontaminovanými predmetmi (fomitmi);
- E. Zvýšenie vedomostí o HPAI a LPAIV, ktoré predstavujú potenciálne zoonotické riziko.

Časť A: Pasívny monitoring v chovoch hydiny

Systémy včasného zisťovania HPAI u hydiny sú súčasťou všeobecných požiadaviek na surveillance a vykonávajú sa **u všetkých kategórií hydiny**.

Tento dohľad zahŕňa včasné zisťovanie HPAI v chovoch hydiny hlavne pokiaľ ide o:

- a) akúkoľvek **zmenu obvyklých produkčných a zdravotných parametrov**, akými sú mortalita v krdli, príjem potravy a vody a produkcia vajec;
  - b) akýkoľvek **klinický príznak alebo léziu post mortem**, ktoré poukazujú na HPAI;
- a to predovšetkým v oblastiach so zvýšeným rizikom zavlečenia vírusu do chovov, resp. v období, keď bol v SR alebo v okolitých krajinách hlásený výskyt HPAI.

V prípade, ak bolo identifikované zvýšené riziko na úrovni EÚ, vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni z dôvodu ohnisk HPAI u hydiny a/alebo voľne žijúcich vtákov, môže byť relevantné aj pravidelné testovanie vzoriek odobraných z mŕtvej a chorej hydiny v zariadeniach, ktoré sa nachádzajú v oblasti, kde bolo identifikované zvýšené riziko zavlečenia a šírenia HPAI.

Pri vyslovení podozrenia na prítomnosť HPAI v chove je nutné postupovať v súlade s platnou legislatívou (**podozrenie na chorobu kategórie A** podľa Zákonníka zdravia zvierat). Postup je uvedený aj v **Národnom pohotovostnom pláne pre prípad podozrenia a výskytu AI na území SR** pre príslušný rok.

Časť B: Pasívny monitoring u voľne žijúcich vtákov

1. Všeobecné zásady monitoringu

1. Včasné zisťovanie HPAI u voľne žijúcich vtákov musí byť založené na odbere vzoriek a testovaní vtákov, ktoré boli:
  - a. nájdené mŕtve;
  - b. nájdené poranené alebo choré;
  - c. ulovené s klinickými príznakmi.

V prípade, ak bola u voľne žijúcich vtákov zistená HPAI, môže byť potrebné tento dohľad navýšiť o systém monitorovania využívajúci organizované hliadky na účely vyhľadávania a zberu mŕtvych a chorých vtákov.

2. Forma tohto dohľadu musí byť založená na báze stanovenia miery rizika, s prihliadnutím na relevantné ornitologické, virologické, epidemiologické a environmentálne súvislosti.
3. Dohľad sa musí uplatňovať na cieľové druhy voľne žijúcich vtákov (Príloha 1). Vyšetrit' sa však musia všetky podozrivé prípady úhynu voľne žijúcich vtákov s cieľom vylúčiť HPAI. Okrem cieľových druhov voľne žijúcich vtákov môžu byť vyšetrené aj ďalšie druhy voľne žijúcich vtákov, ak bolo vyhodnotené, že toto vyšetrenie má epidemiologický význam.
4. Okrem vyššie zmieneného môže dohľad zahŕňať odber vzoriek a testovanie:
  - a) odchytených vtákov,
  - b) ulovených zdravých vtákov,
  - c) sentinelových vtákov,

a to v prioritných lokalitách a na kľúčových miestach (zvýšená miera rizika) – najmä tých, kde cieľové druhy voľne žijúcich vtákov pri svojich migračných pohyboch vstupujú/zdržiavajú sa na území SR (predovšetkým zo severovýchodnej a východnej migračnej trasy).
5. Doplnujúce informácie získané pri vyšetrení voľne žijúcich vtákov v súvislosti s ohniskami HPAI u držaných vtákov sa musia zahrnúť do výsledkov surveillance HPAI u voľne žijúcich vtákov.

1. Cieľové populácie voľne žijúcich vtákov

Cieľové druhy voľne žijúcich vtákov, najmä sťahovavé vodné vtáky, vykazujú vyššie riziko infikovania sa vírusom HPAI a jeho prenosu. Zoznam druhov voľne žijúcich vtákov zostavený a aktualizovaný podľa najnovších poznatkov sa nachádza v Prílohe č. 1.

2. Postup pri odbere vzoriek

Zabezpečenie odberu vzoriek na aviárnu influenzu od voľne žijúcich vtákov nájdených uhynutých má byť zabezpečené nasledovne:

- v prípade nahlásenia **individuálneho úhynu** voľne žijúcich vtákov (**1 – 2 vtáky**) sa odoberie vzorka od každého vtáka vhodného na laboratórne vyšetrenie aviárnej infekcie v prípade, že nájdený uhynutý voľne žijúci vták patrí medzi tzv. „cieľové druhy“ uvedené v prílohe č. 1.

- v prípade nahlásenia **hromadného úhynu** voľne žijúcich vtákov (3 a viac kusov vtákov na obmedzenej ploche) sa odoberie vzorka od každého druhu uhynutého voľne žijúceho vtáka vhodného na laboratórne vyšetrenie aviárnej influenzy, bez ohľadu na jeho zaradenie do zoznamu „cieľových druhov“. V prípade hromadného úhynu vtákov rovnakého druhu sa odoberú vzorky od 2 kusov vtákov tohto druhu, ktoré vyzerajú na odber najvhodnejšie (napr. najnižšie štádium rozkladu).

Odoberané vzorky:

- Odoberanou vzorkou je **celý kadáver voľne žijúceho vtáka**, ktorý sa zašle zabalený do NRL – VÚ Zvolen.

V NRL je následne kadáver podrobený patologicko-anatomickej pitve a sú odobraté kloakálny a tracheálny/orofaryngeálny **výter, ktoré sa ako jedna vzorka vyšetria PCR metódou.**

V prípade dubiózneho výsledku alebo v prípade potreby, ak to NRL vyhodnotí ako potrebné, sú odobraté aj **vzorky orgánov** (mozog, srdce, pľúca, trachea, obličky, črevá) za účelom izolácie vírusu a/alebo testovania PCR metódou.

Vzorky odoberajú úradní veterinári lekári jednotlivých RVPS alebo poverení úradní veterinári lekári (súkromní veterinári lekári). Vzorky zaslané do laboratória musí sprevádzať **dôsledne vyplnená žiadanka** na veterinárne laboratórne vyšetrenie voľne žijúcich vtákov na aviárnu influenzu a pseudomor. Vzor žiadanky sa nachádza na internetovej stránke:

https://www.svps.sk/Subory_na_stiahnutie/10_LD_04-01.pdf

Transport vzoriek:

Ku skladovaniu a preprave vzoriek sa musí pristupovať s osobitnou starostlivosťou. Výtery sa majú schladiť okamžite v suchom ľade alebo prostredníctvom chladiacich gélových balíčkov a musia byť prepravené do laboratória tak rýchlo, ako je to možné. Vzorky sa majú schladiť len v prípade, keď je to nevyhnutné. Ak je k dispozícii špecifické transportné médium na prepravu antibiotík alebo vírusov, musia sa na ne vzorky uložiť, aby sa v plnej miere ponorili. Uloženie vzoriek na transportné médium sa musí vykonať spolu s ich chladením, nie ako alternatíva chladenia. V prípade, že takéto médium nie je k dispozícii, stery sa musia vrátiť do puzdra a odovzdať suché. Ak nie je zaručená rýchla preprava vzoriek do laboratória do 48 hodín (v transportnom médiu s teplotou 4 °C), vzorky sa ihneď zmrazia, uskladnia a potom sa prepravujú v suchom ľade. Na uskladnenie a prepravu vzoriek vplyvajú mnohé faktory, preto sa musí vybrať spôsob prepravy vhodný na daný účel.

Postupy odberu vzoriek sa realizujú v súlade s Príručkou diagnostických testov a vakcín pre suchozemské zvieratá WOA (aktualizácia máj 2021), kapitola 3.3.4. („Terrestrial Manual“).

3. Laboratórna diagnostika

- Laboratórne testy sa majú uskutočniť v súlade s Príručkou diagnostických testov a vakcín pre suchozemské zvieratá WOA (aktualizácia máj 2021), kapitola 3.3.4.
- Laboratórnu diagnostiku vykonáva NRL – VÚ Zvolen, ktoré má predložiť všetky výsledky sérologického, molekulárneho a virologického vyšetrenia na ŠVPS SR a následne výsledky predložiť EURL na porovnanie a zabezpečenie informovanosti o výsledkoch.
- NRL pre aviárnu influenzu má zabezpečiť všetky nevyhnutné materiály pre vzorkovanie.
- Všetky vzorky zozbierané v rámci sledovania aviárnej influenzy u voľne žijúcich vtákov sa majú testovať čím skôr pomocou molekulárnych techník a v súlade s Príručkou diagnostických testov a vakcín pre suchozemské zvieratá WOA (aktualizácia máj 2021), kapitola 3.3.4.

- Všetky izoláty vírusu vtácej chrípky v prípadoch voľne žijúceho vtáctva sa predložia EURL v súlade s právnymi predpismi EÚ. Vírusy podtypu H5/H7 sa predkladajú čo najskôr a podliehajú štandardným testom charakterizácie (sledovanie sekvencie nukleotidov/IVPI).

4. Hlásenie výsledkov prieskumu u voľne žijúcich vtákov

Pozitívne a negatívne výsledky monitoringu ŠVPS SR každoročne hlási na Európsku Komisiu a úradu EFSA prostredníctvom on-line systému.

V prípade pozitívneho prípadu vysokopatogénneho kmeňa (HPAI) sa bude postupovať v súlade s Národným pohotovostným plánom pre prípad podozrenia a potvrdenia aviárnej influenzy na území SR (verzia platná pre daný rok).

Časť C: Doplnkový aktívny monitoring HPAI u určitých druhov

Tento monitoring sa vykonáva u druhov hydiny, ktoré vo všeobecnosti nevykazujú významné klinické príznaky pri infekcii HPAI, a to na báze vyhodnotenia miery rizika.

1. Cieľové druhy a kategórie hydiny

- chovné kačice;
- chovné husi;
- výkrmové kačice;
- výkrmové husi;
- prepelice;
- hydina druhov patriacich k radu *Anseriformes* (tj. Husotvaré, resp. Zúbkozobce) na účely dodania pernatej zveri na vypustenie do voľnej prírody (zazverenie revírov).

2. Rizikové faktory

V tomto dohľade, ktorý sa týka infekcie HPAI v zariadeniach pre hydinu, v ktorých sa držia **kačice, husi, prepelice** alebo hydina patriaca k druhom **radu *Anseriformes* na účely zazverenia** revírov, sa musí prihliadať aspoň na tieto **rizikové faktory**:

- historická a súčasná epidemiologická situácia a jej vývoj v čase u hydiny a voľne žijúcich vtákov;
- blízkosť zariadení k vodným plochám a iným miestam, kde sa môžu vo väčších počtoch zhromažďovať alebo zastavovať sťahovavé vtáky (najmä vodné) počas migrácie cez územie SR,
- obdobie zvýšenej migrácie sťahovavých voľne žijúcich vtákov cieľových druhov cez územie SR;
- štruktúra chovu hydiny;
- geografické umiestnenie zariadení v oblasti s vysokou hustotou hydiny;
- postupy biologickej bezpečnosti v zariadeniach;
- spôsob a frekvencia premiestňovania hydiny, výrobkov a vozidiel na prepravu hydiny a štruktúra obchodu; a
- posúdenie rizík a vedecké poradenstvo v súvislosti s významom šírenia HPAI voľne žijúcimi vtákmi.

3. Rámec odberu vzoriek

Monitoring podľa tohto bodu sa v roku 2023 vykonáva **na základe vyhodnotenia miery rizika príslušnou RVPS**, a to maximálne v nasledovnom rozsahu:

- a. **Pred plánovaným premiestnením krdľa cieľového druhu hydiny do iného zariadenia**, (za iným účelom, ako za účelom zabitia) počas mesiacov január – február – marec a november – december, prípadne počas iných mesiacov v roku, ak bol v priebehu posledného mesiaca zaznamenaný výskyt HPAI na území SR alebo v susedných krajinách. Pri premiestňovaní viac ako jedného krdľa z jedného chovu v rovnakom čase, sa odberajú vzorky len z jedného krdľa, a to na základe vyhodnotenia rizika (prístup do vonkajšieho priestoru a pod.).
Monitoring podľa tohto bodu nie je povinný, pokiaľ RVPS vyhodnotí mieru rizika ako veľmi nízku (napr. v období, kedy v SR neprebíha epizootia HPAI).
- b. **Raz ročne od jedného krdľa cieľového druhu hydiny za jedno schválené zariadenie**, a to v čase, keď bol v priebehu posledného mesiaca zaznamenaný výskyt HPAI na území SR alebo v susedných krajinách, ak je v tomto období hydina v chove naskladnená. Pri výbere testovaného krdľa sa prihliada na mieru rizika, s ktorým mohol daný krdel' dôjsť do kontaktu s vírusom HPAI – tj. ide najmä o krdle s voľným výbehom (tj. s prístupom do vonkajšieho priestoru), zariadenia v blízkosti vodných plôch, nedávny výskyt HPAI v regióne a pod. – vid' rizikové faktory vyššie.
Monitoring podľa tohto bodu nie je povinný, pokiaľ RVPS vyhodnotí mieru rizika ako veľmi nízku (napr. v období, kedy v SR neprebíha epizootia HPAI).
- c. Monitoring sa vykoná aj **na priamy pokyn ŠVPS SR**, na základe posúdenia a vyhodnotenia rizika v danom čase.
- d. Odber vzoriek môže RVPS vykonať aj **v iných prípadoch**, na základe vyhodnotenia rizika, ale odber musí RVPS vždy **vopred ohlásiť na ŠVPS SR**.

4. Odoberané vzorky

- Vzorky sú odoberané prostredníctvom **úradných veterinárnych lekárov** (tj. inšpektori RVPS alebo poverení úradní veterinári lekári).
- Z testovaného krdľa sa odoberú vzorky od **10 kusov vtákov** cieľových druhov.
- **Od každého vtáka sa odoberú dva výtery:**
  - 1 kloakálny + 1 orofaryngeálny/tracheálny
- Výtery sa do NRL – VÚ Zvolen **zasielajú oddelene**, každý v samostatnom transportnom médiu (tj. na 1 krdel' ide o 20 ks výterov).
- **Vzorky je potrebné označiť:**
  - číslom krdľa (označenie chovného priestoru),
  - poradovým číslom odoberaného vtáka (1 – 10),
  - typ výteru – K alebo Z (K = kloaka, Z = zobák).
(napr. Hala 1 – 1K, Hala 1 – 1Z, Hala 1 – 2K,...)

5. Laboratórna diagnostika

Výtery sa v NRL vyšetrujú PCR metódou, poolované po 5 kusov. Poolované môžu byť iba výtery rovnakého typu (K alebo Z) a odoberaté v rámci 1 krdľa hydiny.

Časť D: Monitoring infekcie nízkopatogénnymi vírusmi AI (LPAIV)

1. Účel monitoringu

Monitoring podľa tohto bodu slúži na účely **zistovania cirkulujúcich nízkopatogénnych vírusov aviárnej influenzy (LPAIV), ktoré sa môžu ľahko šíriť medzi krdľami hydiny** najmä v oblastiach s vysokou hustotou zariadení pre hydinu. Musí sa uplatňovať najmä na zariadenia, v ktorých sa v minulosti vyskytli ohniská infekcie LPAIV alebo sa ich výskyt považuje za pravdepodobnejší. Charakteristické pre takéto ohniská LPAIV býva ich výskyt v skupinách zariadení prepojených v čase a v geografickej blízkosti.

Rizikové faktory pre infekciu LPAIV:

- a) držané druhy hydiny;
- b) cyklus a trvanie produkcie;
- c) prítomnosť viacerých druhov hydiny;
- d) prítomnosť krdľov hydiny rôznych vekových skupín;
- e) prítomnosť dlho žijúcej hydiny;
- f) uplatňovanie zásady „všetko dnu, všetko von“;
- g) dĺžka čakacej lehoty medzi turnusmi a
- h) postupy biologickej bezpečnosti a technológia chovu.

2. Cieľové druhy a kategórie hydiny

Cieľové druhy hydiny pre monitoring podľa tohto bodu sú rozdelené do dvoch skupín – A) a B). Monitoring je zameraný na dospelé populácie hydiny (produkčná fáza) a zohľadňuje sezónnosť produkcie.

A) Druhy hydiny, ktoré pri infikovaní HPAI vo všeobecnosti nevykazujú významné príznaky:

- i. chovné kačice;
- ii. chovné husi;
- iii. výkrmové kačice;
- iv. výkrmové husi;
- v. prepelice;
- vi. hydina druhov patriacich k radu Anseriformes na účely dodania lovnej zveri na vypustenie do voľnej prírody.

B) Ostatné druhy a kategórie zahrnuté do monitoringu:

- i. nosnice - úžitkové (predovšetkým krdle s voľným výbehom);
- ii. reprodukčné krdle kury domácej
- iii. chovné morky;
- iv. výkrmové morky;
- v. hydina druhov patriacich k radu Galliformes na účely dodania lovnej zveri na vypustenie do voľnej prírody.

Do monitoringu podľa tohto bodu **nie sú zahrnuté odchovné kategórie hydiny** (jednodňová hydina, mládky nosníc, brojlerové kurčatá).

V prípade uvedených (nezahrnutých) kategórií odber vzoriek môže byť uskutočnený na základe vyhodnotenia zvýšeného rizika (chovy s väčším počtom hydiny vo voľnom výbehu, chovy s vyšším rizikom nakazenia aviárnou influenzou – rôzne vekové skupiny v jednom chove, používanie povrchových vôd na napájanie hydiny, viac ako jeden druh v jednom chove a pod.). Takýto odber musí byť **vopred ohlásený na ŠVPS SR**.

3. Odber vzoriek

Vzorky sa odoberajú v roku 2023 v každom schválenom (komerčnom) zariadení pre hydinu daných cieľových druhov, nachádzajúcich sa v pôsobnosti jednotlivých regionálnych veterinárnych a potravinových správ (RVPS) **raz za rok**, a to nasledovne:

- vzorky krvi odoberajú úradní veterinárni lekári, tj. inšpektori RVPS alebo poverení úradní veterinárni lekári (súkromní veterinárni lekári),
- vzorky zaslané do laboratória na laboratórne vyšetrenie musí sprevádzať **dôsledne vyplnená Žiadanka na veterinárne laboratórne vyšetrenie hydiny a vtákov chovaných v zajatí na aviárnu influenzu a pseudomor hydiny**. Vzor žiadanky sa nachádza na internetovej stránke: https://www.svps.sk/Subory_na_stiahnutie/10_LD_02-01.pdf
Vypĺňanie žiadaniek musí byť kontrolované prostredníctvom RVPS.

Vzorky krvi na sérologické vyšetrenie sa v roku 2023 odoberajú:

- **z 1 krdľa od každého druhu a kategórie** hydiny za 1 zariadenie (takisto v prípade rôznych technológií chovu (podstielka, kliečky atď.) sa odoberá 1 krdeľ za každú technológiu).
  - druhy a kategórie hydiny **skupiny A)**
- z každého zariadenia sa odoberie **20 vzoriek krvi z jedného krdľa** na sérologické vyšetrenie.
  - druhy a kategórie hydiny **skupiny B)**
- z každého zariadenia sa odoberie **5 vzoriek krvi z jedného krdľa** na sérologické vyšetrenie.

Ak je súčasne naskladnených 8 a viac krdľov jednej kategórie, odber sa uskutoční z 2 krdľov.

V prípade krdľov s **voľným výbehom** sa vzorky odoberú z **každého** takéhoto krdľa.

4. Laboratórna diagnostika

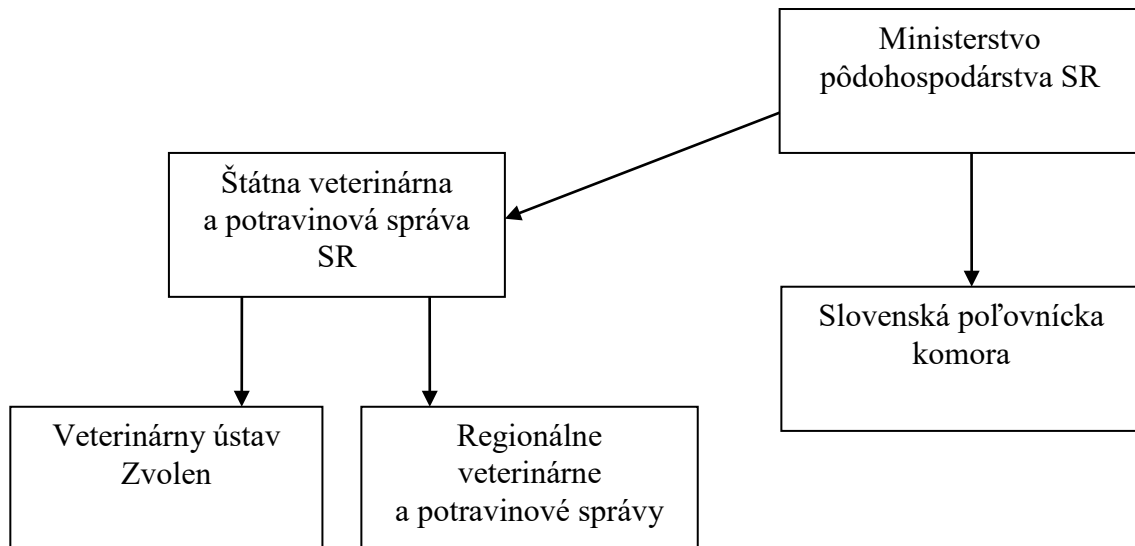
- Laboratórne testy sa vykonávajú v súlade s Príručkou diagnostických testov a vakcín pre suchozemské zvieratá WOAHA (aktualizácia máj 2021), kapitola 3.3.4.
- Laboratórnu diagnostiku vykonáva Národné referenčné laboratórium – Štátny veterinárny a potravinový ústav – Veterinárny ústav Zvolen (ďalej len „NRL – VÚ Zvolen“), ktoré predkladá všetky výsledky v pravidelných intervaloch ŠVPS SR.
- Všetky pozitívne výsledky musia byť odoslané do EURL na overenie.
- Všetky izoláty vírusu aviárnej influenzy sa majú predložiť EURL.

Všetky pozitívne prípady sérologického monitoringu sa majú prešetrovať v súlade s Národným pohotovostným plánom pre prípad podozrenia a výskytu aviárnej influenzy na území Slovenskej republiky (verzia platná pre rok 2023).

5. Hlásenie výsledkov

ŠVPS SR v pravidelnom intervale predkladá Európskej Komisii a úradu EFSA správu o pozitívnych a negatívnych výsledkoch zistených v rámci prieskumu aviárnej influenzy prostredníctvom on-line systému.

IV. Úlohy orgánov štátnej správy pri prieskume aviárnej influenzy

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

- schvaľuje plán prieskumu aviárnej influenzy
- potvrdzuje mimoriadne núdzové opatrenia na návrh hlavného veterinárneho lekára
- **Sekcia lesného hospodárstva a spracovania dreva**
  - udeľuje výnimky z času lovu pernatej zveri

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky

- pripravuje plán prieskumu aviárnej influenzy - stanovenie monitoringu v SR
- vyhodnocuje monitoring v SR
- nariaďuje opatrenia na základe vývoja nákazovej situácie v SR
- predkladá ročné a polročné správy Európskej Komisii
- navrhuje ministrovi pôdohospodárstva rozpočet na vykonanie plánu prieskumu
- predkladá Európskej Komisii v stanovenom termíne správy o pozitívnych a negatívnych výsledkoch zistených v rámci prieskumu aviárnej influenzy prostredníctvom on-line systému.

Regionálne veterinárne a potravinové správy

- zabezpečujú metodické usmernenie pre poľovníkov o odbere a zasielaní vzoriek
- zabezpečujú odber vzoriek
- vyhodnocujú monitoring a nákazovú situáciu v regióne a hlásia výsledky v stanovenom termíne na ŠVPS SR
- nariaďujú opatrenia v prípade podozrenia a potvrdenia výskytu AI v regióne
- kontrolujú plnenie nariadených opatrení

Štátny veterinárny a potravinový ústav - Veterinárny ústav Zvolen

- laboratórne vyšetrenie
- vyhodnocovanie a spracovanie údajov vyšetrení za SR
- odborný servis
- evidencia výsledkov vyšetrení v elektronickej forme
- všetky nevyhnutné materiály pre vzorkovanie

Slovenská poľovnícka komora - spolupracuje s orgánmi štátnej správy vo veterinárnej oblasti

Ornitologické organizácie - spolupracujú s orgánmi štátnej správy vo veterinárnej oblasti

V. Prilohy

Príloha č. 1 – Zoznam cieľových druhov voľne žijúcich vtákov

Labuť spevavá	<i>Cygnus cygnus</i>
Labuť hrbozobá	<i>Cygnus olor</i>
Labuť čierna	<i>Cygnus atratus</i>
Hus krátkozobá	<i>Anser brachyrhynchus</i>
Hus siatinná	<i>Anser fabalis</i>
Hus bieločelá	<i>Anser albifrons</i>
Hus (malá) piskľavá	<i>Anser erythropus</i>
Hus divá	<i>Anser anser</i>
Bernikla tmavá	<i>Branta bernicla</i>
Bernikla bielobradá	<i>Branta canadensis</i>
Chochlačka vrkočatá	<i>Aythya fuligula</i>
Chochlačka morská	<i>Aythya marila</i>
Chochlačka sivá	<i>Aythya ferina</i>
Hrdzavka potápavá	<i>Netta rufina</i>
Kačica ostrochvostá	<i>Anas acuta</i>
Kačica hvízdavá	<i>Anas penelope</i>
Kačica chríplavá	<i>Anas strepera</i>
Kačica divá	<i>Anas platyrhynchos</i>
Kačica chrapkavá	<i>Anas crecca</i>
Potápač veľký	<i>Mergus merganser</i>
Hlaholka severská	<i>Bucephala clangula</i>
Potápač malý	<i>Mergus albellus</i>
Kajka morská	<i>Somateria mollissima</i>
Kazarka pestrá	<i>Tadorna tadorna</i>
Húska štíhla	<i>Alopochen aegyptiacus</i>
Potápka čiernokrká	<i>Podiceps nigricollis</i>
Potápka chochlatá	<i>Podiceps cristatus</i>
Potápka hnedá	<i>Tachybaptus ruficollis</i>
Bocian biely	<i>Ciconia ciconia</i>
Bučiak veľký	<i>Botaurus stellaris</i>
Beluša malá	<i>Egretta garzetta</i>
Beluša veľká	<i>Egretta alba</i>
Volavka popolavá	<i>Ardea cinerea</i>
Pelikán kučeravý	<i>Pelecanus crispus</i>
Pelikán ružový	<i>Pelecanus onocrotalus</i>
Kormorán veľký	<i>Phalacrocorax carbo</i>
Orliak morský	<i>Haliaeetus albicilla</i>
Myšiak severský	<i>Buteo lagopus</i>
Myšiak hôrny	<i>Buteo buteo</i>
Sokol sťahovavý	<i>Falco peregrinus</i>
Jastrab lesný	<i>Accipiter gentilis</i>
Vúr skalný	<i>Bubo bubo</i>
Sultánka modrá	<i>Porphyrio porphyrio</i>
Kalužiak perlavý	<i>Tringa ochropus</i>
Čajka morská	<i>Larus marinus</i>
Čajka striebristá	<i>Larus argentatus</i>
Čajka sivá	<i>Larus canus</i>
Čajka smeživá	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>
Straka obyčajná	<i>Pica pica</i>
Drozd čvíkota	<i>Turdus pilaris</i>

1) Vysokopatogénna aviárna influenza (HPAI)

Príslušný orgán musí považovať zvieru alebo skupinu zvierat za **prípud podozrivý na HPAI**, keď spĺňajú nasledovné kritériá:

- a) klinické, post mortem alebo laboratórne vyšetrenia vedú k záveru, že klinické príznaky, post mortem lézie alebo histologické nálezy naznačujú danú chorobu;
- b) výsledky diagnostickej metódy naznačujú pravdepodobný výskyt choroby vo vzorke zo zvierat'a alebo zo skupiny zvierat alebo
- c) bola preukázaná epidemiologická súvislosť s potvrdeným prípadom.

Príslušný orgán musí považovať zvieru alebo skupinu zvierat za **potvrdený prípad HPAI**, keď:

- a) bol vo vzorke zo zvierat'a alebo zo skupiny zvierat izolovaný pôvodca choroby zodpovedný za HPAI s výnimkou vakcinačných kmeňov;
- b) bola vo vzorke zo zvierat'a alebo zo skupiny zvierat identifikovaná nukleová kyselina špecifická pre pôvodcu choroby v prípade HPAI, pričom nejde o dôsledok vakcinácie; alebo
- c) vo vzorke z držaného zvierat'a alebo zo skupiny držaných zvierat vykazujúcich klinické príznaky zodpovedajúce chorobe alebo epidemiologicky súvisiace s podozrivým alebo potvrdeným prípadom bol získaný pozitívny výsledok nepriamej diagnostickej metódy, ktorý nie je dôsledkom vakcinácie.

Na účely tohto vymedzenia prípadu choroby **musí byť pôvodcom choroby** zodpovedným za HPAI buď

- a) vírus influenzy typu A podtypov H5 a H7 alebo akýkoľvek vírus influenzy typu A s indexom intravenózneho patogenity (IVPI) vyšším ako 1,2; alebo
- b) vírus influenzy typu A podtypov H5 a H7 so sekvenciou mnohopočetných základných aminokyselín v mieste štiepenia molekuly hemaglutinínu (HA0), ktorá je podobná sekvencii pozorovanej v prípade ďalších izolátov HPAI.

2) Infekcia nízkopatogénnymi vírusmi aviárnej influenzy (LPAIV)

Príslušný orgán musí považovať zvieru alebo skupinu zvierat za prípad **podozrivý na infekciu nízkopatogénnymi vírusmi aviárnej influenzy**, keď spĺňajú nasledovné kritériá:

- a) klinické, post mortem alebo laboratórne vyšetrenia vedú k záveru, že klinické príznaky, post mortem lézie alebo histologické nálezy naznačujú danú chorobu;
- b) výsledky diagnostickej metódy naznačujú pravdepodobný výskyt choroby vo vzorke zo zvierat'a alebo zo skupiny zvierat alebo
- c) bola preukázaná epidemiologická súvislosť s potvrdeným prípadom.

Príslušný orgán musí považovať zvieru alebo skupinu zvierat za **potvrdený prípad infekcie nízkopatogénnymi vírusmi aviárnej influenzy**, keď:

- a) bol vo vzorke zo zvierat'a alebo zo skupiny zvierat izolovaný pôvodca choroby zodpovedný za infekciu nízkopatogénnymi vírusmi aviárnej influenzy s výnimkou vakcinačných kmeňov;
- b) bola vo vzorke zo zvierat'a alebo zo skupiny zvierat identifikovaná nukleová kyselina špecifická pre pôvodcu choroby v prípade infekcie nízkopatogénnymi vírusmi aviárnej influenzy, pričom nejde o dôsledok vakcinácie; alebo
- c) vo vzorke z držaného zvierat'a alebo zo skupiny držaných zvierat vykazujúcich klinické príznaky zodpovedajúce chorobe alebo epidemiologicky súvisiace s podozrivým alebo potvrdeným prípadom bol získaný pozitívny výsledok nepriamej diagnostickej metódy, ktorý nie je dôsledkom vakcinácie.

Na účely tohto vymedzenia prípadu choroby musí byť **pôvodcom choroby** v prípade infekcie nízkopatogénnymi vírusmi aviárnej influenzy **akýkoľvek vírus influenzy typu A podtypov H5 a H7, ktoré nie sú vírusmi HPAI**.